

Med anledning av socialförsäkringsbalkens införande den 1 januari 2011 har redaktionella ändringar i form av nya laghänvisningar och begrepp beslutats i detta rättsliga ställningstagande (dnr 034638-2010).

Regelbundet återkommande behov inom assistansersättningen

Försäkringskassans ställningstagande

Behov av personlig assistans för aktiviteter som är inplanerade och regelbundet återkommande ska ingå i bedömningen av rätten till assistansersättning medan behov som bedöms vara av mer tillfällig natur inte ingår i bedömningen.

Med regelbundet återkommande avses till exempel behov som uppstår med anledning av

- semesteruppehåll eller lov inom barnomsorg, skola och daglig verksamhet,
- lov för studerande i eftergymnasial utbildning och
- den försäkrades semesterledighet.

Om verksamheten däremot är stängd av andra skäl t.ex. akut på grund av sjukdom, strejk eller liknande är behovet av personlig assistans under motsvarande tid tillfälligt och ska inte ingå i bedömningen av rätten till assistansersättning.

För att behov, som bedöms som regelbundet återkommande, ska ingå i bedömningen gäller att förutsättningarna för rätten till assistansersättning i övrigt är uppfyllda.

Bakgrund

Det finns behov av ställningstagande till hur Försäkringskassan ska tillämpa 51 kap. 2, 3 och 9 §§ socialförsäkringsbalken (SFB) när det gäller vad som ingår i behovet av personlig assistans i den dagliga livsföringen.

Enligt förarbetena ska assistansersättningen bara täcka stadigvarande behov. Om en person behöver tillfälligt utökad hjälp bör behovet av utökad assistans prövas av kommunen inom ramen för lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). (Prop. 1992/93:159 Stöd och service till vissa funktionshindrade, s. 70).

Med tillfälligt utökat behov av personlig assistans menas i första hand en utökning av assistansen som beror på en tillfällig förändring i personens tillvaro och som gör att det behövs mer assistans eller fler personer för att tillgodose behovet. En semesterresa kan medföra ett tillfälligt utökat behov likväl som deltagande i en verksamhet för en kortare period. Rör det sig om en mer varaktig förändring får ställning tas till om det finns rätt till assistansersättning. (Socialstyrelsens allmänna råd 1994:1, s. 58).

Det är alltså bara det utökade behovet av assistans i situationer av tillfällig karaktär, som kan tillgodoses av kommunen. Däremot kan den funktionshindrade personen exempelvis resa på semester och utnyttja sina redan beviljade assistanstimmar. Detta gäller semesterresor såväl inom Sverige som utomlands.

Syftet med personlig assistans är bland annat att leva ett liv så likt andra som möjligt. Assistansersättningen ska täcka stadigvarande behov. I det ingår regelbundet återkommande behov av personlig assistans. Detta innebär att behov som kan anses vara inplanerade och på sätt utgöra en återkommande händelse bör ingå i bedömningen av rätten till assistansersättning medan behov som bedöms vara av mer tillfällig natur inte ingår i bedömningen.

Personer som vistas inom barnomsorg, skola och daglig verksamhet och som inte har särskilda skäl för att beviljas assistansersättning kan ha ett förändrat behov av assistansersättning när dessa verksamheter stänger eller har semesteruppehåll. Sådana behov bör inte räknas som tillfälliga utan bör ingå i bedömningen av rätten till assistansersättning under förutsättning att kraven för rätt till assistansersättning i övrigt är uppfyllda.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

Detta ställningstagande avser tillämpningen av 51 kap. 2, 3 och 9 §§ SFB.

Stig Orustfjord

Åsa Lantz